

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף נז.

דברים דלקמן שאין להם אונאה, האם יש להם ביטול מקח?

בקרקות	בהקדש	
יש להם	יש להם	לרב חסא בשם רבי אמי
יש להם	יש להם	לר' יונה בשם ר' יוחנן
יש להם	אין להם ¹	לר' ירמיה בשם ר' יוחנן

המחלל בהמת הקדש בעלת מום יקרה על בהמת חולין זולה, מה הדין?

לר' יונה ² (מלבד תי' האיבעית אימא ³)	לסתמא דגמ' ולר' ירמיה	
מה"ת צריך להשלים ואם לא, לא חילל	מה"ת יצא לחולין ומדרבנן צריך להשלים	לר' יוחנן
מה"ת יצא לחולין ומדרבנן צריך להשלים	מה"ת צריך להשלים ואם לא, לא חילל ⁴	לר"ל

¹ וכדשמואל שאמר הקדש שוה מנה שחיללו על שפה פרוטה מחולל, אף שיש כאן שיעור של ביטול מקח, בכל אופן יצא ההקדש לחולין.

² לשיטתו הוצרכה הגמ' להפוך את סברות ר' יוחנן ור"ל, דהא איהו ס"ל בדעת ר' יוחנן שיש ביטול מקח בהקדש, וא"כ איך יתכן לומר שהיכא שהיה חסר בבהמת חולין חל הפדיון מה"ת וצריך להשלים רק מדרבנן, ולכן ס"ל דאיפוך ולפי ר' יוחנן לא חל החילול מה"ת.

³ הגמ' תירצה לקמן ואיבעית אימא לא תיפוך ובדרך חסדא קמיפלגי, והיינו שמדובר באופן שהפרש לא היה בו ביטול מקח, אלא עד כדי אונאה, ורב חסדא מפרש דמה שכתוב במשנה שלנו גבי הקדש שאינם בתורת אונאה, ה"פ: שאינם בתורת הונאה כמו במטלטלין - אלא אפי' פחות מכדי אונאה חוזר ולא חל החילול עד שישלים את הדמים. וכך סובר ר"ל כרב חסדא ולכן מה"ת צריך להשלים ובלא זה לא הוי חילול, ואילו ר' יוחנן לית ליה דרב חסדא וסובר כמו שלמדנו עד עתה שאין להם אונאה בהקדש היינו שאין בו דין אונאה כלל, ולכן ההשלמה היא רק מדרבנן.

⁴ כן הוא לפירש"י. ותוסי' (בד"ה יצא) חולקים, וס"ל שיוצא לחולין כנגד השווי שיש בבהמת חולין, ואת השאר צריך להשלים מה"ת.